

BEŞİNCİ ÇAĞIRIŞ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MİLLİ MƏCLİSİNİN
XIV SESSİYASI İCLASININ

PROTOKOLU № 113

Milli Məclisin iclas salonu.
2 dekabr 2019-cu il.

İclasa Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin
*Sədri **O.Əsədov** sədrlik etmişdir.*

İclasda Milli Məclisin 109 deputatı iştirak etmişdir.

Qeydiyyat	(saat 12.02 dəq.)
İştirak edir	104
Yetərsay	83

İclasın gündəliyinə aşağıdakı məsələ daxil idi:

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və növbədənənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə.

Aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

Gündəlik haqqında.

Çıxış etmişdir: Oqtay Əsədov

Təklif: Gündəlik qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.05 dəq.)
Lehinə	106

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	107
Nəticə: Qəbul edildi	

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və növbədənənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə.

Çıxış etmişlər: Oqtay Əsədov, Siyavuş Novruzov, Əli Hüseynli, Hikmət Məmmədov, Fəzail İbrahimli, Azay Quliyev, Aqiyə Naxçıvanlı, Elşən Musayev, Sahibə Qafarova, Azər Badamov, Səməd Seyidov, Şəmsəddin Hacıyev, Qüdrət Həsənquliyev, Kamilə Əliyeva, Elmira Axundova, Fəzail Ağamalı, Mələhət İbrahimqızı, Fazil Mustafa, Asim Mollazadə, Musa Quliyev, Jalə Əliyeva, Rasim Musabəyov, Eldar İbrahimov, Nəsim Məhəməliyev, Bahar Muradova, Arif Rəhimzadə

Təklif: Qərar qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 13.44 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	1
Bitərəf	1
Səs vermədi	1
İştirak edir	102
Nəticə: Qəbul edildi	

**Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Sədri**

O.ƏSƏDOV

MİLLİ MƏCLİSİN İCLASI

2 dekabr 2019-cu il. Saat 12.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri
Oqtay Əsədov sədrlik edir*

Sədrlik edən. Xoş gördük, hörmətli millət vəklləri.
Xahiş edirəm, qeydiyyatdan keçək.

Qeydiyyat	(saat 12.02 dəq.)
İştirak edir	104
Yetərsay	83

Çox sağ olun, yetərsay var. İclasımıza başlaya bilərik.

Hörmətli millət vəklləri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müasir dövrün tələbləri səviyyəsində qurulan daxili və xarici siyasəti Azərbaycanın ardıcıl və dinamik inkişafını təmin edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin başladığı işlərin yeni çağırışlar şəraitində yaradıcı şəkildə davam etdirilməsi Azərbaycanı öz tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirmişdir.

Cənab Prezident tərəfindən həyata keçirilən köklü islahatlar son dövrdə keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoy-

muşdur. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetində, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında, məhkəmə-hüquq sistemində, regional idarəetmə orqanlarında, ümumiyyətlə, dövlət həyatının bütün sahələrində aparılan struktur və kadr islahatları cəmiyyətdə rəğbətlə qarşılır.

Həyata keçirilən islahatların sistemli xarakter daşması, qarşıya çıxan yeni çağırışlar, cəmiyyətin gözləntiləri, digər amillər qanunvericilik hakimiyyətində də islahatların dərinləşməsinə, parlamentin yenilənməsinə zəruri etmişdir. Bildiyiniz kimi, parlamentdə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri noyabrın 28-də Milli Məclisə parlamentin buraxılması və növbədənkənar seçkilərin keçirilməsi haqqında müraciət eləyib və iclas çağırılmasını xahiş ediblər. Azərbaycan Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin III hissəsinə görə, Milli Məclisin bu cür məsələləri müzakirə edib, qərar qəbul etmək səlahiyyəti vardır. Biz bu gün həmin məsələni müzakirə etmək üçün yığışmışıq.

Beləliklə, hörmətli millət vəkilləri, gündəlikdə bir məsələ var. Bu da Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və növbədənkənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədədir. Xahiş edirəm, gündəliyə münasibət bildirəsiniz.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.05 dəq.)
Lehinə	106
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	107
Nəticə: Qəbul edildi	

Çox sağ olun, gündəlik təsdiq edildi.

İndi iclasımızı elə quraq ki, ilk növbədə Siyavuş Novruzova, Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavininə sözü verək, müraciəti oxusun. Buyurun, Siyavuş müəllim.

S.Novruzov, *Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, Yeni Azərbaycan Partiyası icra katibinin müavini.*

Təşəkkür edirəm, hörmətli Sədr. Hörmətli Milli Məclisin deputatları, hörmətli həmkarlar! Cənab Sədr, Sizin iştirakınızla olan iclasda da Siyasi Şuranın üzvü və parlamentdə Yeni Azərbaycan Partiyasını təmsil edən millət vəkili kimi, parlament rəhbərliyindən Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasında və parlamentdə təmsil olunan Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinə partiyanın müraciəti ünvanlanmışdır və Milli Məclisə təqdim olunmuşdur. Xahiş olunur ki, bu məsələ müzakirəyə çıxarılsın. Mən parlamentə ünvanlanan müraciəti sizin diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm.

Ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu dövlət idarəçiliyi, daxili və xarici siyasət kursu Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında çox böyük uğurla davam edir. Yeni sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası müasir şəraitdə iqtisadiyyatın dinamik inkişafını, əhalinin rifahının daha da yaxşılaşdırılması siyasətini, bundan sonra da effektiv transformasiyasını, bütün sahələri, yeni və daha böyük miqyasa malik hədəflərin müəyyənləşdirilməsini və beləliklə, dərin islahatların aparılmasını tarixi zərurətə çevirmişdir. Qürur hissi ilə vurğulamaq istərdik ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında islahatlar konsepsiyası hazırda daha böyük dinamizm qazanmaq-

dadır. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetində, məhkəmə-hüquq sistemində, regional idarəetmə orqanlarında aparılan struktur və kadr islahatları cəmiyyətdə rəğbətlə qarşılır. Cəmiyyətimiz inanır ki, islahatlar xətti bundan sonra da ardıcıl surətdə davam etdiriləcək, daha zəruri və qüdrətli Azərbaycan hədəfinin yeni şəraitdə tən-tənəsini təmin edəcək.

Yeni Azərbaycan Partiyası üzvlərinin çoxluq təşkil etdiyi Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ölkədə həyata keçirilən islahatların daha da genişlənməsi və dərinləşməsi prosesindən kənar qalmamalı, islahatların qanunverici hakimiyyət sahəsini də əhatə etməsini təmin etmək məqsədi ilə prinsiplial mövqe və dövlətçiliyə xidmət nümunəsi göstərməlidir. Belə ki, hazırkı tarixi şəraitdə Milli Məclisin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə, səmərəliliyinin artırılmasına, yenilənməsinə, ölkənin dinamik inkişafına və hərtərəfli dərin islahatlar strategiyasına uyğunlaşmasına, dəyişikliklərə çevik münasibət göstərmək imkanlarının genişləndirilməsinə ehtiyac daha aydın və qabarıq şəkildə özünü büruzə verməkdədir.

Yeni Azərbaycan Partiyası fəaliyyət göstərdiyi illər ərzində taleyüklü qərarlar qəbul edib və yeni yanaşmaları ilə cəmiyyətin diqqətini cəlb edib. Bu baxımdan Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının 2019-cu il 28 noyabr tarixli iclasında qəbul olunmuş qərara əsasən hazırkı müraciətin mahiyyəti hakimiyyətin bütün sahələrini əhatə edən yenilənmə, müasirləşmə, islahatlar konsepsiyasının, coğrafiyasının genişləndirilməsində və bunun zəminində Azərbaycanın daha dinamik inkişafı üçün daha əlverişli etibarlı imkanın əldə olunmasını ehtiva edir.

Bu məqsədlərin həyata keçirilməsi üçün zəruri qanunverici baza mövcuddur. Belə ki, 2016-cı ildə Azərbaycan

Respublikasının Konstitusiyasında edilən son dəyişikliklərə əsasən Prezidentin Milli Məclisi müəyyən şərtlər əsasında buraxmaq səlahiyyəti təsbit edilir. Dövlət başçısının bu səlahiyyətlərdən istifadə edərək müvafiq qərar qəbul etməsi qanunvericilik sahəsində islahatların həyata keçirilməsi üçün əlverişli imkan yaradır. Qeyd olunan məsələləri nəzərə alaraq, dərindən inanırıq ki, Azərbaycanın daha sürətli inkişafını təmin etməyə xidmət göstərən islahatların ardıcıl surətdə həyata keçirilməsi naminə Prezidentin səlahiyyətləri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və yeni seçkilərin keçirilməsi obyektiv zərurətə çevrilib. Bu mülahizələri rəhbər tutaraq Yeni Azərbaycan Partiyasının Milli Məclisdə təmsil olunan deputatları aşağıdakı qərarı Milli Məclisə təqdim edir:

1. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyevin ölkədə uğurla həyata keçirdiyi dərin və hərtərəfli sosial-iqtisadi struktur və kadr islahatlarını qətiyyətlə müdafiə edir.

2. İslahatların daha da genişlənməsi, onun səmərəliliyinin, zəruriliyinin, ahəngdarlığının təmin edilməsi naminə icra, məhkəmə-hüquq hakimiyyəti ilə yanaşı, qanunverici fəaliyyət sahəsinin də əhatə edilməsini məqsəddə uyğun sayır. Milli Məclisdə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının deputatlarına Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə islahatların davamının və ahəngdarlığının təmin edilməsi məqsədi ilə Milli Məclisi öz səlahiyyətləri çərçivəsində buraxmaqla əlaqədar müraciət ünvanlamağı tövsiyə edir”.

Bu, Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının deputatlarına olan tövsiyəsidir ki, bunun nəticəsində Milli Məclisin deputatları Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham

Əliyevə müraciət edir və digər deputatları da bu məsələyə qoşulmağa çağırır. İstər Milli Məclisdə təmsil olunan müstəqil deputatlardan, istərsə də digər siyasi partiyaları təmsil edən deputatlardan xahiş edirik ki, bizim bu müraciətə öz münasibətlərini bildirsinlər. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. İndi hüquqi şərh üçün sözü Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynliyə verək. Sonra müzakirələrə keçək.

Ə.Hüseynli, Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri.

Çox sağ olun, hörmətli cənab Sədr, hörmətli həmkarlar! Cənab Sədr, Sizin və Siyavuş müəllimin çıxışlarında bugünkü məsələnin siyasi zərurəti ilə bağlı tam ədalətli fikirlər səsləndi. Xüsusi olaraq vurğulamalıyam ki, 2016-cı ildə keçirilmiş referendum və bu referendumdakı Konstitusiyaya edilmiş əlavələr və dəyişikliklər bu gün həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan işlər üçün ciddi bir konstitusion baza oldu. Belə ki, Konstitusiyanın yeni 981-ci maddəsi Milli Məclisin buraxılması məsələsini həll etmiş olur. Onu da xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, 2018-ci ildə növbədənənar Prezident seçkiləri keçirildi, möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyev yenidən xalqın mandatını almış oldu və ölkədə tam müasir dünya standartlarına cavab verən keyfiyyətə yeni islahatlar başlandı. Bu islahatlar, Sizin vurğuladığınız kimi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarını, məhkəmə hakimiyyətini əhatə etmiş oldu.

Bu illər ərzində parlament də öz fəaliyyətində cənab Prezidentin islahatlarına dəstək vermişdir. Amma bununla yanaşı, parlamentin fəaliyyətinin də təkmilləşdirilməsi, daha da mükəmməlləşdirilməsi ilə bağlı cəmiyyətin, ictimaiyyətin də düşüncələri vardır. Bu baxımdan Yeni

Azərbaycan Partiyasının parlamentin buraxılması ilə bağlı müraciəti, əslində, xalqın etimadının yenidən qazanılması niyyətindən irəli gəlir. Bu, eyni zamanda, Yeni Azərbaycan Partiyasının xüsusi siyasi mədəniyyətini göstərmiş olur.

Hesab edirəm ki, bir sıra ekspertlərin, ola bilər ki, bizim opponentlərin Milli Məclisin buraxılmasının Konstitusiyanın 89-cu maddəsinin 5-ci bəndində qeyd olunmuş deputatın özünün imtina etməsi ilə səlahiyyətlərinə xitam verilməsinin eyniləşdirilməsi çox yanlış yanaşmadır. Çünki bu məsələ Konstitusiyanın 98¹-ci maddəsində qeyd olunub. Milli Məclisin buraxılması ilə bağlı müraciət, niyyət göz qabağındadır. Məhz Konstitusiyanın 94, 95-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş səlahiyyətlərin qeyd etdiyimiz müasir çağırışlara uyğun həyata keçirilməsi və xalqın etimadının yenidən qazanılması məqsədi ilə bu addım atılmış olur. Hesab edirəm ki, bu yanaşma tamamilə bizim Konstitusiyaya və hüquq sisteminə uyğundur. Sözsüz ki, bu gün biz öz qərarımızda Milli Məclisin buraxılması ilə bağlı təklifimizi, amma növbədənənar seçkilərin keçirilməsi ilə bağlı niyyətimizi də qeyd etməliyik. Çünki 98¹-ci maddənin 2-ci bəndi məhz növbədənənar seçkilərin keçirilməsini, yeni parlamentin formalaşdırılmasını özündə ehtiva edir. Əminəm ki, həm bizim siyasi həmfikirlər, Yeni Azərbaycan Partiyasından olanlar, həm də bitərəflər Yeni Azərbaycan Partiyasının fikrini dəstəkləyəcəklər. Əminəm ki, əgər ölkədə növbədənənar seçkilərin keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul olunarsa, ölkə Prezidentinin siyasətinə dəstək verən insanlar yenidən parlamentdə təmsil olunacaqlar. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Müzakirələrə keçək. Xahiş edirəm, müzakirələrə yazılın. Hikmət Məmmədov, buyurun.

H.Məmmədov. Hörmətli Sədr, hörmətli millət vəkil-ləri! Bu gün Azərbaycanın ən yeni siyasi, siyasi partiyalar və parlamentarizm tarixində mühüm, tarixi bir hadisə baş verməkdədir. Biz də bu tarixi hadisənin iştirakçlarıyıq. Azərbaycan Prezidenti tərəfindən həyata keçirilən islahat-ların daha da dərinləşməsi, bundan sonrakı inkişafımızı təmin etmək üçün yeni şərtlər formalaşdırılıb. Əlbəttə ki, bu şərtlər çərçivəsində Azərbaycan cəmiyyətinin bütün sahələrində, iqtisadi, mədəni, siyasi, məhkəmə-hüquq sahəsində islahatlar həyata keçirilir. Şübhəsiz ki, bu islahatlar ali qanunverici orqanda da həyata keçirilməlidir, öz əksini tapmalıdır. Yeni Azərbaycan Partiyası Azər-baycanın siyasi sisteminin sütunudur. Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyində cənab Prezident dedi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası yaranana qədər Azər-baycanda tam olaraq siyasi sistem yox idi. Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi sistemə daxil olduğu gündən Azərbaycan cəmiyyətinə, onun siyasi sisteminə yeni siyasi mədəniy-yət, yeni siyasi əxlaq, siyasi davranış təqdim etməyi bacarıb. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası öz tarixi ən-ənəsinə sadıq qalaraq yeni bir mədəniyyət nümunəsi təqdim edir və çoxluq təşkil edən parlament nümayəndələrinə tövsiyə edir ki, hazırkı mərhələdə Azərbaycan Prezidenti-nin həyata keçirdiyi siyasətə daha dərinləndən dəstək vermək üçün parlamentin yenilənməsi ilə bağlı müraciəti qəbul etsinlər. Mən düşünürəm ki, bu, tarixi bir hadisədir. Çünki inkişafımızın bugünkü mərhələsində qlobal, regional, milli inkişaf çağırışları ilə uzlaşa bilən, ayaqlaşan qərarlar qəbul edə bilməsək, bundan sonrakı inkişafımızı təmin edə bilmərik. Ona görə də mən düşünürəm ki, bu, təqdirəlayiq bir hadisədir. Hər birimiz bu tarixi hadisənin iştirakçısı olmaqdan qürur duymalıyıq.

Davos İqtisadi Forumun hesablamalarına görə, Azərbaycan islahatlara və rəhbərə inam əmsalına görə dünyada birinci onluğa düşüb və mən düşünürəm ki, Azərbaycan parlamenti də yenidən xalqa dönərək, yenidən onun inamını əldə edərək, seçicilərin səsini qazanaraq parlamenti yenidən formalaşdırmaqla, növbəti tarixi mərhələdə ali qanunverici orqanda yeni keyfiyyət mərhələsi yaratmağı bacaracaq.

Ötən illər ərzində Yeni Azərbaycan Partiyası ümum-xalq partiyası olmağı bacarıb. 1999-cu ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının birinci qurultayında cənab İlham Əliyevin partiyanın sədrinin müavini seçilməsi Yeni Azərbaycan Partiyasında və Azərbaycanın siyasi həyatında yeni keyfiyyət mərhələsi yaratdı. 2013-cü ildə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini seçilməsi növbəti mərhələdə yeni çağırışlar kontekstində yeni keyfiyyət dəyişiklikləri yaratmağı bacardı və onun sonrakı inkişafını təmin etmək üçün ciddi bir addım kimi siyasi partiyamızın tarixinə düşdü.

Düşünürəm ki, bütün bunlar Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdəki yerini, rolunu təyin etməklə bərabər, həm də Azərbaycanın siyasi sisteminə onun daha çox töhfələr verməsini təmin etmiş oldu. Hörmətli Sədr, hörmətli millət vəkilləri, Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının verdiyi tövsiyə bugünkü milli inkişaf çağırışları ilə, islahatların fəlsəfəsi ilə, ruhu ilə uzlaşır və bu, sonrakı inkişafımızı təmin etmək üçün mühüm, nümunəvi bir qərardır. Mən bu tövsiyəyə qoşularaq bu qərara səs verəcəyəm və millət vəkillərini də səs verməyə çağırıram. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Hikmət müəllim nümunə gös-

tərđi. Çıxış 5 dəqiqədir. Fəzail İbrahimli, buyurun.

F.İbrahimli. Çox sağ olun, Oqtay müəllim. Əziz həmkarlarım, dəyərli mətbuat nümayəndələri! Bu gün cəmiyyətimizdə kifayət qədər əks-səda doğuran, kütləvi informasiya vasitələrinin gündəmindən düşməyən bir məsələni – Yeni Azərbaycan Partiyasının parlamentin fəaliyyətinin dayandırılması haqqındakı məsələni müzakirə edirik. Məsələyə iki müstəvidə yanaşmaq olar. “Parlament yorub, işləyə bilmir, fəaliyyəti qənaətbəxş deyil. Bu parlamenti dayandırmaq lazımdır” – bu yanaşma kökündən yanlışdır. Parlament dövlət başçısının yeritdiyi siyasəti birmənalı şəkildə həmişə dəstəkləyib, tələyüklü məsələlərdə monolit fəaliyyət göstərib. Bu gün Azərbaycan cəmiyyəti bu parlamentin qəbul etdiyi qərarlar əsasında idarə olunur. O zaman bu parlamentə yanlış müstəvidən yanaşmaq düzgün deyil. Amma sual olunur, bəs niyə bu fəaliyyət dayandırılmalıdır?

Bu gün cəmiyyətimizin bütün dövlət strukturlarında dəyişikliklər gedir. Biz bunun şahidiyik və ötən iclasda hüquq-mühafizə orqanları sahəsində baş verən dəyişiklikləri müzakirə edib qərar qəbul etmişik. İcraedici hakimiyyətdə cənab Prezidentin atdığı addımlar, kədr siyasəti, yeniləşmə, cəmiyyətdə yeni siyasi proseslərin başlaması, təbii ki, parlamentdən yan keçə bilməzdi. Ona görə də əgər dediyim bu iki amil, yəni icraedici və qanunverici hakimiyyətdə baş verən yeniləşmə olmasa idi, yəqin ki, bugünkü bu müzakirəyə ehtiyac olmayacaqdı. Bir halda ki, cəmiyyətin, dövlətin iki qolunda dəyişikliklər baş verdi, qanunverici hakimiyyət də bundan kənarda qala bilməz. İşin əsas mahiyyəti budur. Biz bu məsələdə yenə də monolit olmalıyıq.

Parlamentlə bağlı müəyyən verilişlərdə, kütləvi infor-

masiya vasitələrində, açığı deyim, adamın hissiyyatına toxunan müəyyən məqamlar var. Bəzən belə çıxır ki, parlament üzvlərinin, ayrı-ayrı fərdlərinin verdiyi uğursuz müsahibələr, uğursuz çıxışlar parlamentin fəaliyyətinə xitam verməyə əsas verir. Belə yanaşma yanlışdır. Burada kifayət qədər intellektual potensialı olan düşüncələr olub, qanunlar qəbul edilib və sair. Bu bizim tərcümeyi-haldır. 4 illik tərcümeyi-halımızın ən şərəfli məqamlarından biri odur ki, Cümhuriyyətin 100 illiyi məhz bu həmkarlarımın tarixinə, qismətinə düşdü. Biz yubiley medalı ilə təltif olunduq. Ona görə biz də müəyyən qüvvələrə qoşulub verdiyimiz müsahibələrdə bu məsələlərə yanaşmamız obyektiv, elmi, siyasi cəhətdən yetkin olmalıdır. Güman edirəm ki, növbəti parlament, cəmiyyətdə baş verən siyasi proseslərə uyğun olaraq xalq tərəfindən seçiləcək. Kimin qisməti, taleyi, uğuru, fərasəti, seçki kampaniyasındakı atdığı addımlar yeni bir parlamentin formalaşmasına səbəb olacaqsა, bu da bütövlükdə cəmiyyətin, Azərbaycan xalqının, dövlətin ümumi inkişafına, rifahına rəvac verəcək addımlardan biri olacaq. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Buyursun Azay Quliyev.

A.Quliyev. Təşəkkür edirəm, hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri, hörmətli mətbuat təmsilçiləri! Biz bu gün qeyri-adi bir məsələni müzakirə edirik və müasir, müstəqil Azərbaycanın tarixində yeni bir ənənənin əsasını qoyuruq. Parlament öz təşəbbüsü ilə parlamentin buraxılması mexanizmini işə salmaq üçün toplaşib müzakirə aparır. Bu qərarı verməklə, mən belə düşünürəm ki, Azərbaycanda, onun siyasi həyatında yeni bir ənənənin, yeni bir mədəniyyətin tətbiqinin də əsasını qoymuş oluruq. Bu baxımdan Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının və parlamentdə təmsil olunan deputatlarının belə

bir təşəbbüsü məhz bu vaxtda irəli sürməsi təqdirəlayiq bir haldır. Həmkarlarımin da qeyd etdiyi kimi, belə bir təşəbbüs, heç şübhəsiz ki, Azərbaycanda həyata keçirilən islahatların ruhuna və trendinə uyğun olan yeni parlamentin formalaşmasına şərait yaradacaq və həmin islahatlarla qanunvericilik səviyyəsində töhfənin verilməsi üçün əlavə imkanlar əldə olunacaq. Yeni Azərbaycan Partiyası bu təklifi irəli sürən zaman fikirlərini kifayət qədər açıq şəkildə bildirmiş, arqumentlərini qeyd etmiş və belə bir təşəbbüsün hansı motivlərdən çıxış edərək irəli sürülməsini ifadə etmişdir. Məncə, bunun üzərində çox dayanmağa ehtiyac yoxdur.

Bir məsələni, xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası çox böyük bir cəsarətlə islahatlara yeni nəfəs vermək üçün öz mandatının, parlamentə üzv olan deputatların mandatlarının yenilənməsi üçün xalqa müraciət etmək qərarına gəlir. Düşünürəm ki, bu, həm də onunla izah olunmalıdır ki, məqsəd hazırda həyata keçirilən islahatlara xalqın dəstəyini bir daha qazanmaqdan və bu dəstəyə parlament səviyyəsində nail olmaqdan ibarətdir. Heç şübhə etmirəm ki, YAP-ın məhz seçki öncəsi əsas şüarlarından biri islahatlarla, cənab Prezident tərəfindən həyata keçirilən bu islahatlara insanların, vətəndaşların, seçicilərin dəstəyini bir daha qazanması ilə bağlı çağırışlarla əlaqədar olacaq.

Digər tərəfdən hesab edirəm ki, erkən parlament seçkilərinin keçirilməsi təşəbbüsü həm də imkan verir ki, qanunverici hakimiyyət ilə icra hakimiyyəti arasında daha dəqiq balansın formalaşması və tənzimlənməsi həyata keçirilsin, əlaqə və əks əlaqə bugünkü günümüzün tələblərinə uyğun şəkildə təşkil edilsin.

Bir məsələni də unutmamalıyıq ki, Yeni Azərbaycan

Partiyası dünya təcrübəsinə əsasən belə bir təşəbbüsdən çıxış edir, özünün parlamentdə təmsil etdiyi və əldə etdiyi səs çoxluğundan istifadə edərək gərgin strateji hədəflərə çatmaq üçün, milli maraqlarımızın təmin edilməsi üçün belə bir təşəbbüs irəli sürüb və bu da təqdir olunmalıdır, dəstəklənməlidir.

Mən burada məhz bu prosesin parlament tərəfindən həyata keçirilməsinin üstünlükləri haqqında bir neçə kəlmə demək istəyirəm. Bilirsiniz ki, Konstitusiyaya əsasən parlamentin buraxılması ilə bağlı müxtəlif müddəalar var. Bu müddəalar arasında etimadsızlıq məsələsi də var. Bu gün parlament, Yeni Azərbaycan partiyası fərqli bir yol seçdi. Yəni parlament öz təşəbbüsü ilə belə bir müraciəti cənab Prezidentə göndərməsi proseduru seçdi. Hesab edirəm ki, bu, parlamentin həm nüfuzuna, həm də yeni formalaşacaq parlamentin gələcəkdə xalq tərəfindən daha dəqiq şəkildə dəstəklənməsinə imkan yaradacaq. Çünki biz, deputatlar, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri yenidən xalqa müraciət etməliyik və xalqın dəstəyini qazanmalıyıq. Mən hesab edirəm ki, bu, daha çox etibarlı və ləyaqətli yoldur. Bu prosesdə kim iştirak edəcəksə, vətəndaşlarla, insanlarla, seçicilərlə asanlıqla təmas qurub, bu etimadı əldə etməyə çalışacaq.

Sonda hesab edirəm ki, qəbul olunacaq qərar, bütövlükdə, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün siyasi qurumların, partiyaların maraqlarına uyğundur və əminəm ki, parlamentdə təmsil olunan siyasi partiyaların nümayəndələri də bu təşəbbüsü dəstəkləyəcəklər. Bildiyiniz kimi, keçən həftə bununla bağlı müstəqil deputat korpusuna daxil olan deputatların da toplantısı keçirildi. Hamımız birmənalı şəkildə bu təşəbbüsü dəstəklədik.

Sonda Milli Məclisin rəhbərliyi başda olmaqla, bütün

həmkarlarıma uğurlar arzulayıram və bu qərarın Azərbaycanın mənafeyinə uyğun olduğunu düşünərək həmkarlarımı bunu dəstəkləməyə dəvət edirəm. Təşəkkür edirəm, sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. İndi qərardan danışdıq. Qərar layihəsi hazırlamaq üçün redaksiya komissiyası yaratmalıyıq. Mən təklif edirəm, redaksiya komissiyası bu tərkibdə olsun: Bahar Muradova, Əli Hüseynli, Səməd Seyidov, Fəzail İbrahimli, Sahibə Qafarova. Etiraz yoxdur?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Onda xahiş edirəm, Bahar xanım, Siz işinizə başlayın. Buyursun Aqiyə Naxçıvanlı.

A.Naxçıvanlı. Çox sağ olun, Oqtay müəllim. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli həmkarlarım, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin apardığı islahatlar cəmiyyət tərəfindən müsbət qarşılır və dəstəklənir. Bu islahatlar bir çox sahələri əhatə edir və dövlətimizin daha da inkişafına hesablanıb. 2019-cu ildə dövlət başçısının sərəncamları ilə böyük sosial addımlar atılmışdır. Aparılan islahatlar həyatımızın istisnasız olaraq bütün sahələrini əhatə edir. Azərbaycan hakimiyyətinin hər iki qolunda islahatlar aparılıb və bu, davam etdirilməkdədir. Heç şübhəsiz, bu, dövlətin qanunverici qolunda da islahatların dərinləşməsinə zəruri edir. İnanıram ki, Azərbaycan cəmiyyəti Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının, Yeni Azərbaycan Partiyası parlament fraksiyasının qərarını hörmətlə qarşılayacaq. Biz bununla ölkəmizin inkişafı üçün yeni imkanlar əldə edəcəyik və parlament tarixinə yeni ənənənin başlanğıcını yazacağıq. Hesab edirəm ki, bu təşəbbüs, bütövlükdə, ölkəmizin inkişafına, tərəqqisinə öz müsbət təsirini göstərəcək və uğurla həyata keçəcək.

Növbədənkənar parlament seçkilərinin keçirilməsi

təcrübəli, müasir düşüncəli şəxslərin, o cümlədən gənclərin, qadınların yenidən xalqın etimadını doğruldaq mandat əldə etməsinə, parlamentdə təmsil olunmasına böyük şərait yaradacaqdır. Digər həmkarlarıma da müraciət edərək növbədənkənar parlament seçkilərinin keçirilməsinə dəstək vermələrini xahiş edirəm. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Elşən Musayev.

E.Musayev. Təşəkkür edirəm, cənab Sədr. Hörmətli millət vəkilləri, hörmətli media nümayəndələri! Hər birinizi salamlayıram və birbaşa fikrimə keçid almaq istəyirəm. Şübhəsiz ki, bu gün Azərbaycanın siyasi həyatında çox həssas bir dövr yaşanır. Bir yandan cənab Prezident olduqca möhtəşəm və uğurlu islahatları davam etdirir, bir yandan da biz parlamentlə bağlı qərar vermə ərəfəsindəyik. Bəlkə də bizi bu qərardan saatlar, dəqiqələr ayırır. Ümumiyyətlə, Azərbaycan xalqının, cəmiyyətinin hər birimizdən, xüsusən siyasilərdən, siyasi aktivlərdən və siyasi hakimiyyətdən çox böyük gözləntiləri var. Bu gözlənti yenilik, yeni təşəbbüs gözləntisidir.

Burada hörmətli komitə sədri cənab Əli Hüseynli hüquqi əsaslarla bağlı məlumat verdi. Bu əsaslar həm mediada, həm də sosial şəbəkələrdə uzun müddətdir, ciddi müzakirə predmetidir. Mən də bir hüquqşünas kimi qısa şərh vermək istəyirəm. Bildiyiniz kimi, parlament indiyə qədər bir çox əsaslarla buraxıla bilərdi. Bu əsaslar içində Nazirlər Kabinetinə bir il müddətində iki dəfə etimadsızlıq göstərmək, Ali Məhkəmə, Konstitusiyaya Məhkəməsi, cənab Prezident tərəfindən namizədlikləri irəli sürülən Mərkəzi Bankın İdarə heyətinin üzvləri, yenə də eyni müddətdə iki dəfə etimadsızlıq göstəriləndə, yaxud 94-cü, 95-ci, 96-cı maddənin II, III, IV, V hissələri, eyni zamanda, 97-ci maddədə göstərilən vəzifələr qarşısı alınmayan səbəblər-

dən icra oluna bilmədikdə cənab Prezident parlamenti buraxa bilər. Amma Əli müəllim burada qeyd elədi. Artıq 2016-cı ilin Konstitusiyasında dəyişiklikdən sonra 98¹-ci maddəsi meydana çıxdı və bu gün parlamentin buraxılması ilə bağlı əsas məsələni məhz həmin maddə özündə ehtiva edir. Bu, məsələnin hüquqi tərəfidir.

Məsələnin siyasi tərəfinə gəlincə, bir çox müzakirələr var ki, niyə belə oldu, niyə belə bir qərar verildi. Burada mən həmkarlarımla fikirlərinə qoşulmaq istəyirəm və düşünürəm ki, belə bir qərarın verilməsinin Azərbaycan parlamentinin pis və yaxşı olması ilə qətiyyətli bağlılığı yoxdur. Ümumiyyətlə, Yeni Azərbaycan Partiyası müstəqil qərarlarını verən bir partiyadır. Mənim düşüncəmə görə, bu qərar Partiyanın özünə olan inamından, özünü yenidən təsdiq etmək, xalqın seçdiyi parlamenti yenidən xalqın qarşısına çıxarmaq istəyindən irəli gəlir. Qeyd edirəm ki, bu özünü yenidən təsdiq etmənin məhz islahatlar fonunda getməsinə, xüsusən önə çəkmək lazımdır. Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, bu partiya müstəqildir, onlar özləri qərar verirlər və Yeni Azərbaycan Partiyasını təmsil edən millət vəkilləri, heç şübhəsiz, hər zaman ümumi maraqları öz şəxsi maraqlarından üstün tutublar.

Digər məsələlərə gəlincə, bizim siyasətdə olan oponentlərimiz, bizim “radikal müxalifət” adlandırdığımız siyasi müxalifət son vaxtlar mediada çox absurd əsaslarla çıxış edirlər. Bunların iki dənə əsası var. Birinci əsas ondan ibarətdir ki, guya iqtidar, Azərbaycanın siyasi hakimiyyəti bunlardan çəkinib, ona görə seçkiləri ertələyib. Mən o insanlara sual vermək istəyirəm, ümumiyyətlə, siz varsınız ki, sizdən kimsə çəkinsin? Sizin mövcudluğunuz görünürmü ki, kimlərsə, hansı isə siyasi qüvvə sizdən ehtiyat eləsin? Ümumiləşdirilmiş formada

fikrimi bildirmək istəyirəm ki, siyasi ideologiyası olmayan bir zümrədən, təbii ki, mən radikal müxalifəti nəzərdə tuturam, siyasi savadsız bir kütlənin, siyasi makulaturanın gücündən və ya gücsüzlüyündən, görəsən, kim ehtiyat edə bilər, kim onlardan çəkinə bilər, kim onlardan qorxa bilər?

Mən sonda bildirmək istəyirəm ki, həm siyasi, həm də hüquqi qərarı dəstəkləyirəm. Seçkilər nə vaxt olacaq, bilmirəm. Yəqin ki, bununla bağlı qərarlar veriləcək. Hər halda növbəti seçkilərdə iştirak edəcək bütün namizədlərə uğurlar arzulayıram.

Başqa bir arzum da bundan ibarətdir ki, hər dəfə yenilənən parlament daha böyük faydalarla, daha böyük yeniliklərlə siyasi və qanunvericilik fəaliyyətinə yeni-yeni töhfələr gətirsin. Diqqətinizə görə minnətdaram.

Sədrlik edən. Sağ olun. Sahibə xanım Qafarova. Sonra redaksiya komissiyasına keçək. Çıxış edin.

S.Qafarova. Çox sağ olun, hörmətli cənab Sədr. Hörmətli millət vəkilləri, məndən əvvəl çıxış edən həmkarlarımla tamamilə razıyam və Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olaraq tam əminliklə demək istəyirəm ki, partiyamızın belə bir təşəbbüsü vaxtında atılan çox düzgün bir addımdır. Yaxşı məlumdur ki, Yeni Azərbaycan Partiyası yarandığı gündən ölkəmizdə siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıb və təşəbbüslər irəli sürüb. Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin inkişafı baxımından üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirib, qəbul etdiyi qərarlarla dövlətimizin inkişafına mühüm töhfələr verib. Xüsusilə vurğulamaq lazımdır ki, partiyamızın fəaliyyəti həmişə Azərbaycan xalqının milli mənafeyinə və dövlət maraqlarına söykənib.

Məlumdur ki, son dövrdə Azərbaycanda bir çox sahə-

ləri əhatə edən geniş islahatlar həyata keçirilir. Bu islahatlar Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hər bir sahədə möhtəşəm uğurlara və yeniliklərə meydan verib. Azərbaycanın dünyada nümunə kimi olan inkişaf modelinin ən səciyyəvi cəhətlərindən biri də məhz ölkəmizdə ardıcıl şəkildə həyata keçirilən islahatlarla bağlıdır. Bu islahatlar xalqımız tərəfindən təqdir edilir, dəstəklənir və bəyənilir. Biz islahatların möhtəşəm nəticələrini həyatımızın ən müxtəlif sahələrində əyani şəkildə görə bilərik. Təbii ki, bu genişmiqyaslı islahatlardan qanunverici hakimiyyət olaraq Milli Məclis də kənarda qala bilməz. Partiyamız da haqlı olaraq belə bir təşəbbüs irəli sürüb. Bu təşəbbüs ilk növbədə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatlara dəstək məqsədi daşıyır. Partiyamız bununla bütün məsələlərdə dövlətçilik maraqlarından çıxış etdiyini bir daha göstərir. Partiyamız hər zaman olduğu kimi yenə də sədrimizin, dövlət başçımızın həyata keçirdiyi siyasəti açıq şəkildə dəstəklədiyini, öz siyasətinin daha böyük və uğurlu nəticələr verməsi üçün üzərinə düşən qərarları almaqda qətiyyətlə təəddüd etmədiyini sübuta yetirir. Digər bir tərəfdən isə düşünürəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyası öz təşəbbüsü ilə siyasi bir mədəniyyət və davranış nümunəsi ortaya qoydu. Bununla da həm siyasi sistemimizdə, həm də parlamentin fəaliyyətində yeni bir ənənə meydana gəlir.

Son olaraq onu da qeyd etmək istərdim ki, fəaliyyətində hər zaman yeniliklərə, müasirliyə açıq olan Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün də daha bir ilkə imza atır və mən bunun Azərbaycan dövlətçiliyi və xalqımız üçün xeyirli, uğurlu olacağına əminliklə inanıram. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Azər Badamov.

A.Badamov. Təşəkkür edirəm, hörmətli cənab Sədr. Hörmətli həmkarlar, qeyd etmək istəyirəm ki, iclasın gündəliyinə daxil edilmiş məsələ günün tələbidir və hörmətli Prezidentimizin rəhbərliyi altında ölkəmizdə aparılan və hər bir sahəni əhatə edən geniş islahatlar kursunun ruhuna tam uyğundur. Bu islahatlar dövlət hakimiyyətinin hər 3 qolunda öz əksini tapmalıdır. İcra hakimiyyətində aparılan struktur və kadr islahatlarının iqtisadiyyatımıza və ümumən, ölkənin inkişafına verdiyi töhfələrin şahidiyik. Məhkəmə-hüquq sistemi də yeni ildən etibarən yeni şəkildə bu günün çağırışlarına uyğun fəaliyyətini davam etdirəcəkdir. Qanunvericilik hakimiyyəti bu proseslərdən kənar qala bilməz. Aydın görünür ki, dövlət başçısının başladığı islahatlar dönməz və məqsədyönlüdür. Əsas məram hakimiyyətin bütün qollarını bu prosesə qoşmaq, bütün resurslardan səmərəli istifadə etmək, mövcud potensialı tam realizə etməkdir. Şübhəsiz ki, hakimiyyətin bütün qollarının novatorluğu, yenilikçi təşəbbüskarlığı və şəffaflığı həm idarəetməni sadələşdirər, həm də yeni inkişafa davamlı xarakter qazandıra bilər. Ölkəmizdə geniş vüsət almış islahatlara adekvat qanunvericilik bazası yarada bilən yeni parlamentin yaradılmasına ehtiyac var. Düşünürəm ki, yeni parlament islahatçı, daha təşəbbüskar olmaqla, islahatlar prosesinə töhfə verməli və bu prosesə qoşulmalıdır.

Digər siyasi partiyaları təmsil edən və bitərəf həmkarlarım təmsil olduğum Yeni Azərbaycan Partiyasının deputatlarının təşəbbüsünə qoşularaq, parlamentin buraxılması ilə əlaqədar dövlət başçısına ünvanlanacaq müraciət hər birimiz üçün milli və dövlət maraqlarının şəxsi maraqlarımızdan üstün olduğunun göstəricisidir. Təşəbbüsümüz cəmiyyət tərəfindən çox yüksək səviyyədə qəbul olunur.

Düşünürəm ki, həmkarlarımızla düşüncələrimiz birdir, məsələnin geniş müzakirəsinə ehtiyac yoxdur və hər birimizə uğurlar arzulayıram. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Səməd Seyidov.

S.Seyidov. Çox sağ olun, Oqtay müəllim. Hörmətli həmkarlar, hər bir millətin gələcəyi onun dünyanın müasir çağırışlarına uyğun cavab verməyindən, dünyada gedən mürəkkəb və baş verən ədalətsiz proseslər çərçivəsində milli maraqlarını müdafiə etməsindən, xalqın istək və arzularını əks etdirmək qabiliyyətindən asılıdır. Təbii, bütün bu məsələlərin reallaşdırılması üçün iki əsas şərt lazımdır. Birincisi, xalqın iradəsi və istəyi, ikincisi isə bu iradəni və istəyi reallaşdırmaq gücündə olan iqtidar. Heç kim üçün sirr deyil ki, bu gün Azərbaycan xalqını ən yüksək səviyyədə təqdim və müdafiə edərək, faktiki milli maraqlarımızı təmsil edərək milli dəyər səviyyəsinə yüksəldən cənab Prezident bu işi peşəkar, professional cəhətdən ən yüksək səviyyədə aparır. Lakin paradoksal, çox məntiqli bir vəziyyət yaranıb. Uzun illər ərzində aparılan quruculuq siyasəti yeni bir Azərbaycan formalaşdırdı, onu dünyaya təqdim etdi. Bununla yanaşı, xalq müasirləşdi, onun düşüncə tərzii yüksəldi, onun tələbləri artdı, onun təhliletmə qabiliyyəti yüksəldi, xalqın bir millət kimi məmləkətə, vətənə, torpağa bağlılığı ilə bərabər, onun müasirliyə, dünya standartlarına, XXI əsrin yaşam və düşüncə tərzinə uyğunlaşmasının şahidlərinə çevrildik.

Bir sözlə, Azərbaycanda milli və müasir şüur formalaşdı. Bu şəraitdə biz Milli Məclisin xalq qarşısında təmsilçiliyini mütləq yenidən təsdiq etməliyik. İslahatların məntiqi, dünya praktikası, bizim beynəlxalq öhdəliklər, cənab Prezidentin islahatlar siyasəti bunu tələb edir. Məhz buna

görə təmsilçi rolunu yenidən yüksək səviyyədə təsdiq etmək üçün biz mütləq bu qərarı dəstəkləməliyik. Biz diskussiya, polemika, konstruktiv tənqid, yaradıcılıq, intellektual mübarizə kimi prosesləri daha çox burada görməliyik. Biz xalqın istəklərini dilə gətirib, müzakirə edib, qanun çərçivəsinə daha çevik salmalıyıq. Biz xalqın müasir səviyyəsinə uyğun, müxtəlif dilləri bilən vətənpərvər, peşəkar insanlara daha geniş yol açmalıyıq. Biz xarici siyasətimizi yüksək səviyyədə təmsil etməliyik. Bir sözlə, biz xalqımızın və Prezidentimizin yüksək tələblərinə uyğun yeni bir parlament formalaşdırmalıyıq. Məhz buna görə də mən öz həmkarlarımdan bu qərarın dəstəklənməsini xahiş edirəm. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Şəmsəddin Hacıyev.

Ş.Hacıyev. Çox sağ olun, cənab Sədr. Təbii ki, mən də həmkarlarımdan fikrinə şərikəm və partiyamızın Siyasi Şurasının, eləcə də parlamentdə təmsil olunan millət vəkilələrinin müraciətini yüksək qiymətləndirirəm və dəstəkləyirəm. Təbii ki, Yeni Azərbaycan Partiyası yarandığı ilk gündən etibarən Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatının bütün sahələrinin inkişafında, təkmilləşdirilməsində müstəsna rol oynayıb, eyni zamanda, cəmiyyət həyatının demokratikləşdirilməsinə, insan hüquqları və azadlıqlarının təmin olunmasına, ümumiyyətlə, siyasi mənada yeni bir mədəniyyət, yeni çalarlar gətirdi. Bu gün Azərbaycan cəmiyyəti elə bir mərhələyə qədəm qoyub ki, burada yalnız çox ciddi, kardinal dəyişikliklərdən danışmaq olar. Yəni demək olar ki, biz artıq yeni cəmiyyətə qədəm qoyuruq.

Azərbaycanda ictimai həyatımızın istisnasız olaraq bütün sahələrində əsaslı islahatlar həyata keçirilir. Heç bir sahə bu islahatdan kənar qalmır. İslahatların sistemliliyi

bilavasitə onun hakimiyyətin bütün qollarına nüfuz etməsindədir, onları əhatə etməsindədir. Parlamentdə uzun illər təmsil olunan bir millət vəkili kimi deyə bilərəm ki, bu müddət ərzində Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi cəmiyyət həyatında istər iqtisadi, istər siyasi, istərsə də sosial münasibətlərin tənzimlənməsi üçün lazım olan bütün qanunvericilik bazasını yaratmış və bu qanunvericilik bazası həm beynəlxalq standartlara, deyək ki, beynəlxalq qanunvericiliyə, həm də konvensiyalara və sairə uyğunlaşdırılıb. Amma bu gün tamamilə başqa bir dövr başlanıb. İslahatlar genişlənilir və dərinləşir. Bu proses əsas etibararı ilə 2018-ci ildən başlanıb. Yəni yeni, vaxtından əvvəl prezident seçkilərində ölkə əhalisinin 86 faizindən çoxunun səsini toplayan cənab Prezident yeni bir cəmiyyətin formalaşması üçün dünyada baş verən prosesləri nəzərə alaraq, qarşısına yeni bir istiqamət qoydu, cəmiyyət həyatının islahatlaşdırılmasını öz fəaliyyətində əsas prinsiplər kimi müəyyənləşdirdi. Buna görə qanunvericilik sahəsində də ciddi islahatların aparılması, təbii ki, çox vacibdir. Amma bəziləri bunu başqa cür yozurlar. Qanunvericilik orqanında islahatlar dedikdə, təbii ki, Milli Məclisin tərkibinin yeniləşməsindən, eyni zamanda, fəaliyyətin təkmilləşdirilməsindən söhbət gedə bilər. Mən bayaq qeyd etdim ki, parlament bu dövr ərzində çox böyük işlər görüb, qanunvericilik bazası yaradıb. Lakin yeni mərhələyə uyğun olaraq yeni parlamentin tərkibinin formalaşması və burada tamamilə yeni, kreativ əsaslarla alternativ fikirlərə daha çox yol verilməsi əsasında onun tam şəffaf şəraitdə işləməsi, eyni zamanda, burada həyata keçirilən işlərin ictimaiyyət üçün açıq olması və yayılması, bir növ təşviq olunması üçün şəraitin yaradılması olduqca böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Əziz dostlar, bir daha təkrar edirəm ki, partiyamızın qəbul etdiyi bu qərarları mən müsbət qiymətləndirirəm. Əminəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyası bu dəfə də özünün ən layiqli nümayəndələrini Milli Məclisə namizəd kimi irəli sürəcək. Namizədlər kimlər olmalıdır? Mən belə hesab edirəm ki, birinci növbədə Azərbaycanın milli maraqlarını öz şəxsi maraqlarından çox yüksək tutan, qanunvericilik sahəsində müəyyən təcrübəsi olan, cəmiyyətdə artıq tanınmış, müəyyən proseslərdə çox fəal iştirak edən, kreativ, müasir düşüncəli, eyni zamanda, həm müasir, həm də siyasi texnologiyalardan istifadə etməyi bacaran və ən başlıcası isə...

Sədrlik edən. Sağ olun. Qüdrət Həsənquliyev.

Q.Həsənquliyev. Təşəkkür edirəm, cənab Sədr. Hörmətli millət vəkilləri, media nümayəndələri! Burada hörmətli Əli müəllim qeyd etdi ki, bu seçkilər həm də iqtidara etimad seçkisiidir. Əlbəttə, mən bu fikirlərlə tam razıyam. Hesab edirəm ki, iqtidar nüfuzunun yüksək olduğu bir dövrdə seçkilərə gedir və bu da başa düşüləndir. Hamımız bilir ki, ənənəvi müxalifət, – mən onları “fit müxalifəti” adlandırıram, – ermənipərəst, xarici dairələrin və yerli mafiya qüvvələrinin tapşırığı ilə iqtidarla qarşıdurma yolu seçərək razılaşıdırılmamış aksiyaya getdi. Bunun nəticəsində də onlar ciddi xəyal qırılığına uğradılar və özlərini ifşa etdilər. O düşərgənin liderinin gözlərinin qorxudan az qala hədəqəsinədən çıxması ekranlarda nümayiş etdirildi, bu da onun tərəfdarlarında ciddi ruh düşkünlüyü yaratdı. Əgər belə bir qarşıdurma varsa, bu qarşıdurmadan qalib çıxan iqtidar partiya, sözsüz ki, bundan həm də siyasi məqsədlər üçün istifadə etməli idi və edir. Amma biz sağlam, konstruktiv müxalifət olaraq bu növbədənkənar seçkiləri dəstəkləyirik və hesab edirik ki, bu, həm də

sağlam müxalifət üçün bir şansdır ki, parlamentdə yerlərini artırsın.

Bəziləri parlament haqqında ifadələr işlədir. Mən hər zaman söyləmişəm ki, parlamentin çatışmayan cəhəti burada müxalifət fraksiyasının olmamasıdır. Oqtay müəllim, Sizə öz minnətdarlığımı bildirirəm. Siz hamını yola vermişiniz. Biz birgə işləmişik. Əlbəttə, burada hakim partiyanın üzvləri, yaxud hakim partiyanın dəstəyi ilə seçilən bitərəflər hökumətin fəaliyyətinə qarşı çıxmayaqdırlar ki. Amma hesab edirəm ki, həmkarlarım büdcə müzakirələrində, hökumətin hesabatında nöqsanlar barədə kifayət qədər danışıqlar.

Məsələnin hüquqi tərəfi barədə bir neçə kəlmə söyləmək istəyirəm. Söhbət ondan gedir ki, Konstitusiyamızın “Azərbaycan dövləti” adlanan 7-ci maddəsinin IV hissəsində deyilir:

“...qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətləri qarşılıqlı fəaliyyət göstərir və öz səlahiyyətləri çərçivəsində müstəqildirlər”.

Konstitusiyanın 89-cu maddəsinin beşinci bəndinə görə isə, deputat mandatdan imtina edə bilər. Eyni zamanda, Konstitusiyamızın 87-ci maddəsinin III hissəsində qeyd olunub:

“Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi 83 deputatının səlahiyyətləri təsdiq olunduqda səlahiyyətlidir”.

Eyni zamanda, Konstitusiyanın 93-cü maddəsinin IV hissəsinə görə, biz icra və məhkəmə hakimiyyətinə konkret tapşırıqlar nəzərdə tutan qərarlar qəbul edə bilmərik. Mən, əlbəttə, ideyanı dəstəkləyirəm. Biz, həm iqtidar, həm də parlamentdəki digər müxalifət partiyalar xalq qarşısında məsuliyyət daşıyıyıq. Sabah ölkədə elə bir vəziyyət ola bilər ki, hərbi, fəvqəladə vəziyyət elan edilər, ordudan

öz təyinatına uyğun olmayan məqsədlər üçün daxildə istifadə oluna bilər, müharibə elan edilə bilər. Bu hallarda mütləq parlamentin Konstitusiyaya görə müdaxiləsi tələb olunur. Ona görə də yeni seçiləcək millət vəkillərinin səlahiyyətləri təsdiq olunan günədək davam etməlidir. Bunun üçün də mən hesab edirəm, biz Prezident üçün məcbur olan qərarı qəbul edə bilmərik ki, Siz növbədənənar seçki təyin edin. Yəni Konstitusiya bunu bizə qadağan edir.

Bunun üçün biz nə edə bilərik? Biz hakim partiyanın, hər birimizin niyyətini Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə çatdırmalıyıq və xahiş etməliyik ki, misal üçün, millət vəkilləri 3 aydan sonra öz səlahiyyətlərini dayandıracaqlar, yəni istefa verəcəklər. Artıq elə vəziyyət yaranacaq ki, parlament öz vəzifələrini icra edə bilməyəcək. Ona görə də öncədən xahiş edirik ki, bunu nəzərə alıb yeni seçkilər təyin edəsiniz. Yəni 98¹-ci maddəsinə görə, Milli Məclis öz funksiyalarını yerinə yetirə bilməyəndə artıq yeni seçkilər təyin oluna bilər. Hesab edirəm ki, biz cənab Prezidentə bu cür müraciət etməliyik. Mən burada heç bir hüquqi problem görmürəm.

Bəzi hallarda mətbuatda oxuyuruq ki, guya hansı isə hüquqi problemlər var. Əlbəttə, Konstitusiyamızda növbədənənar seçkilərin keçirilməsi ilə bağlı prosedur nəzərdə tutulmayıb. Amma bu, hüquqi problemin olması demək deyil. Dünyanın hər yerində qəbul olunmuş bir məsələdir ki, parlament çoxluğu istənilən vaxt həm özünə etimad məqsədi ilə, həm də hansı isə böhran yarandıqda, yaxud digər məsələləri əsas götürərək növbədənənar seçkilərin keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış edə bilər. Hesab edirəm ki, bizim də bu səlahiyyətimiz var. Mən Konstitusiyanın müvafiq maddələrini artıq sadaladım.

Sədrlik edən. Aydın oldu. Çox sağ olun. Kamilə Əliyeva.

K.Əliyeva. Təşəkkür edirəm, cənab Sədr. Hörmətli millət vəkilləri! Milli Məclisdə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının və hakim partiyadan olan millət vəkillərinin V çağırış parlamentin buraxılması və yeni parlament seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı təşəbbüsünü bir millət vəkili olaraq mən də dəstəkləyirəm və alqışlayıram. Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurası, o cümlədən İdarə Heyətinin hər bir qərarı bu partiyanın üzvləri olan bizlər, eləcə də hakim siyasi təşkilatı parlamentdə təmsil edən deputat korpusu üçün əsasdır. Hər birimiz partiyamızın ali orqanlarının verdiyi qərarlara tabeyik, onları bir nəfər kimi dəstəkləyirik və bəyənik.

Qeyd etməyi özümə borc və vəzifə sayıram ki, bu gün ölkəmizdə bütün sahələrdə yeniləşmə, islahatlar prosesi gedir. Bunlar öz geniş bəhrəsini, səmərəsini və töhfəsini verməkdədir. Bunu hər birimiz bir vətəndaş olaraq gündəlik həyatımızda və yaşayışımızda hiss etməkdəyik. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev bu ilin əvvəllərində etdiyi çıxışlarda bir neçə sahədə, o cümlədən siyasi sahədə də islahatlara başlanılacağına anonsunu vermişdi. Odur ki, iqtisadi, sosial sahələrdə, məhkəmə-hüquq sistemində aparılan islahatların məntiqi davamı olaraq siyasi islahatların aparılması zərurəti də meydana çıxmışdır. Bu sahədə də islahatların dərinləşdirilməsi, dövlət başçısının həyata keçirdiyi siyasətə daha böyük dəstəyin verilməsi olduqca önəmli idi. Ali qanunverici orqanın üzvləri olaraq V çağırış parlamentin deputatları da, təbii ki, bu prosesdən kənar qala bilməzdi.

Ötən müddət ərzində Milli Məclis və onun üzvləri

bütün məsələlərdə, o cümlədən islahatlara dəstək verilməsində öz sözünü deməyə çalışmış, həyata keçirilən siyasətin müdafiəçisi kimi çıxış etmişdir. Ancaq həyat, dövr, zaman, reallıqlar bu dəstəyin daha geniş şəkildə ifadə olunmasını, islahatlar prosesinin bu istiqamətdə də sürətləndirilməsini, parlamentin dəyişikliklər, yeniliklər ab-havasına daha sürətli adaptasiyasını şərtləndirmişdir. Bu baxımdan parlamentin buraxılması və yeni seçkilərin keçirilməsi zərurəti meydana gəlmişdir. Hesab edirəm ki, yeni seçkilər, yeni ruhlu parlament Azərbaycanın dünyada, beynəlxalq aləmdə demokratik dövlət imicinin artırılmasına öz müsbət töhfəsini mütləq şəkildə vermiş olacaq və eyni zamanda, ölkədə bütün sahələrdə genişlənmən islahatlar prosesinin daha da dərinləşdirilməsi və geridönməz xarakter daşmasında öz əvəzedilməz rolunu oynayacaqdır.

İnanıram və qəti əminəm ki, yeni seçkilər hər zaman olduğu kimi, bu dəfə də öz demokratikliyi, şəffaflığı ilə seçiləcək, Azərbaycan xalqının iradəsinin ifadəçisi olacaq və demokratiyaya doğru daha bir addım təşkil edəcək. Bunun üçün hər cür şərait, imkan, potensial və ən əsası da iradə mövcuddur. Sonda mən də bu təşəbbüsə qoşularaq, deputat həmkarlarımı bu təşəbbüsü dəstəkləməyə çağırıram. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Elmira Axundova.

E.Axundova. Çox sağ olun, hörmətli Sədr. Hörmətli deputat həmkarlarım, biz bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının parlamentin vaxtından əvvəl buraxılması haqqındakı təşəbbüsünü müzakirə edirik. Prinsip etibarı ilə mən bu qərara qarşı deyiləm. Çünki, doğrudan da, kadr islahatları və obyektiv səbəblər nəticəsində parlament üzvlərinin sayı xeyli azalıb. Mərkəzi Seçki Komissiyası boş qalan

yerlərə ya əlavə seçki keçirməli, ya da, ümumiyyətlə, yeni seçkilər haqqında düşünməli idi. İkinci, daha mütərəqqi və demokratik yol seçildi. Ona görə, məncə, YAP-ın təşəbbüsü məntiqli və başa düşüləndir. Bu, eyni zamanda, iqtidarın da gücünü göstərməkdir.

Lakin bəzi KİV-lər, sosial şəbəkə istifadəçiləri bu qərarı sensasion bir qərar kimi qiymətləndirərək, onun ətrafında dərhal qeyri-sağlam manipulyasiya etməyə başladılar. Hətta leqal sayt olan “Haqqın.az” saytı dərhal belə bir başlıqla məqalə dərc etmişdir: “Парламент, который мешал Президенту”, yəni “Prezidentə mane olan parlament”. Məqalənin özündə isə parlamentə qarşı kəskin, hətta təhqiredici ifadələr vardır. Biz əvvəl də sosial şəbəkələrdə parlamentə qarşı bu cür ifadələrə, radikal müxalifət kimilərinə rast gəlmişik. Lakin indi Azərbaycanda fəaliyyət göstərən və hakimiyyətə leqal olan saytlar da onlara qoşulmaqdadır. Hətta bir çox leqal saytlar gülünc bir ifadə ilə yazıblar ki, “parlament buraxıldı”. Halbuki indiki parlament yeni seçkilər keçirilənədək və yeni parlamentin tərkibi formalaşana qədər öz funksiyalarını yerinə yetirəcəkdir. Məncə, belədir. Camaat bunu bilməlidir.

Belə hallar dözülməzdir. Ölkənin əsas və yeganə qanunvericilik orqanına açıq hörmətsizlikdir. Nəinki Milli Məclisə, eyni zamanda, bizə səs verən milyonlarca seçicilərimizə hörmətsizlikdir. Biz bəzən parlamentin fəaliyyətindən narazı olurduq. Biz onu daha müstəqil, daha çevik, daha prinsipial görmək istərdik. Yadınızdadırsa, mənim bütün çıxışlarım buna yönəlirdi. Lakin “bu parlament Prezidentə mane olur və onun siyasətinə qarşı çıxır” demək tamamilə reallığa zidd bir şeydir. Biz Prezidentin bütün təşəbbüslərinə, qərarlarına, Milli Məclisə göndərilən qanun layihələrinə böyük loyallıq və hörmətlə

yanaşırıq. Cənab Prezident parlamentin 100 illiyində çıxış edərkən bizim fəaliyyətimizi yüksək qiymətləndirmişdir. O cümlədən bu və ya digər mütərəqqi addımları ataraq cənab Prezident məhz deputatların çıxışlarına, təşəbbüslərinə tez-tez istinad edirdi.

Ona görə şəxsən mən parlamentə qarşı başlanan bu kampaniyanı pisləyirəm və hesab edirəm ki, parlamentin gördüyü çoxşaxəli işlər gözərdi edilməməlidir və bu mənada cənab Prezidentin istefaya gedən yüksək çinli məmurlarla davranışları nümunə olmalıdır. Yəni bizdə hakimiyyətdən sivil qaydada, hörmətli getmək ənənəsi artıq formalaşır. Məsələn, mənim çox xoşuma gəldi ki, BDU-nun 100 illiyində cənab Prezident öz xatirə şəklini məhz keçmiş rektor, bu vəzifədə 17 il işləmiş, bizim həmkarımız olmuş hörmətli Abel Məhərrəmovla və indiki rektor Elçin Babayevlə birgə çəkirmişdir. Bu, əslində, bütün cəmiyyətə bir mesaj idi. Milli Məclisə və onun üzvlərinə indiki və keçmiş tərkibdə eyni hörmətlə yanaşılmalıdır. Məsələn, Türkiyədə belədir. Onların leksikonunda “eks” sözü yoxdur. Onlar bir vaxtlar parlamentdə təmsil olunmuş insanlara yenə də “hörmətli” və “sayın millət vəkili” deyərək müraciət edirlər.

Sonda mən bir xahişlə yenə də parlament rəhbərliyinə və müvafiq qurumlara müraciət etmək istərdim. Əlbəttə ki, bu parlament yenilənəcək və yeni tərkibdə təmsil olunmayan deputatların diplomatik pasportları və statusları saxlanılsın. Çünki bu insanlar akademik, professor, ictimai xadim və digər yüksək statuslu şəxslər olaraq ölkəmizin milli maraqlarını müdafiə etmək məqsədi ilə tez-tez xaricə səfər edəcəklər, beynəlxalq konfranslarda, tədbirlərdə iştirak edəcəklər. Ona görə diplomatik pasportlara ehtiyacları olacaq. Çox xahiş edirəm, bunu mütləq həyata ke-

çirək. Diqqətinizə görə minnətdaram.

Sədrlik edən. Sağ olun. Fəzail Ağamalı.

F.Ağamalı. Təşəkkür edirəm. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri, hörmətli media təmsilçiləri! 2018-ci ildə xalqımızın yüksək siyasi fəallığı ilə keçirilən seçkilərdə seçicilərin mütləq əksəriyyətinin dəstəyi ilə qələbə qazanan möhtərəm cənab Prezidentimiz dərhal dövlətimizin və cəmiyyətimizin bütün təbəqələrini əhatə edən və geniş xarakter daşıyan islahatlara start verdi, ilk növbədə formalaşdırdığı hökumətə təşəbbüskar, novator, müasir dünyagörüşlü, təmiz imici olan və idarəçilikdə kifayət qədər təcrübə toplamış gəncləri cəlb etdi. Struktur dəyişiklikləri ilə müşayiət olunan yeni kadr islahatları davam edir və fundamental mahiyyət daşıyır. Dövlətimizin güclənməsində, maliyyə imkanlarının artmasında mühüm amil olan iqtisadiyyatımızı müasir tələblər səviyyəsində qurmaq, vergi və gömrük sistemində şəffaflığı təmin etmək, kölgə iqtisadiyyatına son qoymaq, korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı qətiyyətli mübarizə aparmaq yolunda mühüm addımlar atıldı. İnqilabi xarakter daşıyan bütün sosial islahatlar cəmiyyətimizin bütün sahələrini əhatə etdi.

Eyni zamanda, məhkəmə-hüquq sistemini müasir tələblər səviyyəsinə qaldırmaq məqsədi ilə bu sahədə də islahatların dərinləşməsi haqqında fərman imzalandı. Beləliklə, cənab Prezident Azərbaycanı yeni inkişaf mərhələsinə qaldırmaq niyyətini və iradəsini ortaya qoydu. Bütövlükdə, ölkə Prezidentinin həyata keçirdiyi islahatlar hər zaman olduğu kimi xalqımız və nüfuzlu beynəlxalq qurumlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir və müdafiə olunur.

Möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyevin 2017-ci ildən anti-Azərbaycan dairələrinin və onların içərisində yer alan anarxist anti-milli ünsürlərin Azərbaycanda “in-

qilab etmək” kimi cəfəng çağırışlarını xalqımızın iradəsinə söykənərək əsl inqilabi dəyişikliklərin müəllifi kimi çağdaş dövlətçilik tariximizə yeni-yeni uğurlu səhifələr həkk etdirməklə, onları iflasa uğratdı.

Bütün bu köklü və inqilabi dəyişikliklər, əlbəttə, parlamentdən də yan ötə bilməzdi. Nəzərə alsaq ki, sistemli xarakter daşıyan islahatlar sürətlə davam etməkdədir, bu baxımdan hər günün, hər ayın ciddi əhəmiyyəti var. Geniş miqyas alan islahatların yüksək səviyyəli, peşəkar, dövlətçiliyimizə sədaqətli, prinsipial və fəal parlament bazasına söykənərək aparılması zamanın tələbidir.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyası siyasi arenaya qədəm qoyduğu andan milli dövlətçiliyimizə və xalqımızın taleyüklü məsələlərinin həllində müstəsna xidmətlər göstərmişdir və göstərməkdədir. Partiyanın erkən parlament seçkilərinin keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etməsi də məhz bu ənənənin ifadəsi kimi dəyərləndirilməlidir. Biz Ana Vətən Partiyası olaraq Yeni Azərbaycan Partiyasının ciddi əhəmiyyət kəsb edən erkən parlament seçkilərinin keçirilməsi təşəbbüsünü dəstəkləyirik və dəyərli həmkarlarımızı da bu təşəbbüsə qoşulmağa dəvət edirik. Əminəm ki, bu gün bizim qəbul edəcəyimiz yekdil rəyimizə möhtərəm cənab Prezidentimiz müsbət yanaşacaq və yeni formalaşan parlamentimiz dövlətçiliyimizə və xalqımıza əhəmiyyətli töhfələr verəcəkdir. Parlament seçkilərində iştirak edənlərə isə uğurlar arzulayıram. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Mələhət İbrahimqızı.

M.İbrahimqızı. Çox sağ olun, Oqtay müəllim. Mən də, sözsüz ki, həm Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının üzvü kimi, həm də bu partiyayı parlamentdə təmsil edən millət vəkili kimi Siyasi Şuranın qərarına çox

yüksək dəyər verirəm və səs verəcəyəm. Bütün həmkarlarımızı da səs verməyə dəvət edirəm.

Eyni zamanda, bir vətəndaş, bir millət vəkili kimi seçicilərimizin, ümumiyyətlə, Nəsimi rayon ictimaiyyətinin müsbət fikirlərini çatdırıram. İctimaiyyət bu parlamentin yenidən, daha doğrusu, erkən seçkilərə getməsinə, Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının qəbul etdiyi bu qərarı çox yüksək dəstəkləyir. Qeyd etmək istəyirəm ki, 2003-cü ildə möhtərəm Prezidentimiz prezident seçkilərindən sonra inauqurasiyasında Azərbaycanda, bütövlükdə, sistemdə ciddi islahatların gedəcəyini anons vermişdi. O zaman da ayrı-ayrı strukturlarda, sahələrdə islahatlar gedirdi. Bu islahatların yeni dalğası 2015-ci ildən dövlət-vətəndaş münasibətlərində, eləcə də dövlətin ayrı-ayrı strukturlarında ciddi islahatların getməsi ilə özünü bir daha göstərdi. Nəhayət, 2018-ci ildə prezident seçkilərindən sonra möhtərəm Prezidentimiz yenə də inauqurasiya zamanı Azərbaycan xalqına, eləcə də bizlərə yaxın vaxtlarda çox ciddi, əsaslı islahatların başlayacağını dedi. Həqiqətən də, keçən ildən bu günədək, xüsusilə də bu ilin ilk aylarından möhtərəm Prezidentimizin islahatlarla bağlı çox ciddi siyasi iradəsinin şahidi olduq. Bu islahatların bütün sahələrdə aparıldığını görürük və vətəndaşlar bu islahatları yüksək dəyərləndirir.

Təbii ki, burada millət vəkillərinin, həmkarlarımla dedikləri bütün fikirlərə qoşuluram. Amma mən bir məsələyə münasibət bildirmək istəyirəm. Dünyanın bir çox ölkələrində, xüsusilə demokratik inkişaf yolunu seçən ölkələrdə, qardaş Türkiyədə erkən seçkilər hansı isə siyasi böhrandan qaynaqlanaraq baş verir. Azərbaycanda isə bu proses məhz ölkəmizdə gedən ciddi islahatlarla bağlıdır. Bu, müxtəlif ekspertlər, politoloqlar tərəfindən, eləcə də

xarici mətbuatda da qeyd olunur. Mümkün deyil ki, ölkədə məhkəmə-hüquq, icra strukturlarında, kadrlar sahəsində çox əsaslı islahatlar getsin, amma hakimiyyətin 3-cü qanadı olan qanunverici hakimiyyətdə islahat getməsin. Ona görə möhtərəm Prezidentimizin həyata keçirdiyi islahatların daha uğurlu, daha səmərəli, daha səmərəli olması üçün bu parlamentin erkən seçkilərə getməsi labüd idi. Yeni Azərbaycan Partiyası da bunu etdi, bu cəsarəti ehtiva etdi və belə bir qərar qəbul etdi.

Mən bir daha demək istəyirəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının bu qərarı ictimaiyyət tərəfindən çox müsbət dəyərləndirilir və tezliklə ölkəmizdə VI çağırış parlament seçkilərinin keçirilməsi, möhtərəm Prezidentimizin rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasına təkrar etimad göstərilməsi səbirsizliklə gözlənilir. Mən bütün həmkarlarıma uğurlar arzulayıram.

Sədrlik edən. Sağ olun.

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Qərar layihəsi hazırlanır. Hara tələsirsiniz? 2 nəfər də yazılan var. Fazil Mustafa.

F.Mustafa. Təşəkkür edirəm, Oqтай müəllim. Hörmətli millət vəkilləri, dünyada növbədənənar parlament seçkilərinin keçirilməsi adətən 2 əsas üzərində baş verir. Birincisi, parlament böhranı baş verir, parlamentdə ya azlıq hökumət olur, müəyyən müddətə idarə etmək imkanına sahib olmur. Bu, xüsusilə koalisiyalarda olur. İkincisi, bu, hansı isə küçə hərəkəti nəticəsində tələblər əsasında baş verir. Bu gün Azərbaycanın şansındır, uğurudur, sabitlik modelinin bir nəticəsidir ki, Azərbaycanda, parlamentdə çoxluq təşkil edən partiya bu parlamentin fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı müraciət edir. Təbii ki, biz bu müraciəti dinlədik. Bu, siyasi ağırlığı olan, hüquqi

müraciətdir. Siyasi ağırlığı ondadır ki, Yeni Azərbaycan Partiyası burada parlamentin fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı məsələni islahatların daha da irəliləməsi, yeni islahatçı parlamentin formalaşması məqsədi ilə irəli sürdüyünü elan edir. Hüquqi ağırlıq isə odur ki, parlamentdə qanunlara səs verilməsi üçün 83 nəfər yetərsay olmalıdır. 83 nəfər olmayanda parlament fəaliyyətini faktiki dayandırmalıdır.

Əgər çoxluq təşkil edən partiya fəaliyyətini dayandırsa, bu səsin toplanması avtomatik olaraq mümkün olmur və bu parlamentin fəaliyyəti dayanır. Ölkə Prezidenti Konstitusiyaya ilə verilmiş səlahiyyətləri əsas götürərək parlamentin buraxılmasını və yeni növbədənkənar seçkilərin keçirilməsinin vaxtını dəqiq təyin edir. Bu, olduqca mühüm bir qərardır. Belə ki, ölkədə islahatların keçirildiyi bir vaxtda, parlamentin yenilənməsinə, həqiqətən də, ehtiyac var. Bu, həm də gələcəkdə artıq Azərbaycanda, xüsusilə müharibə təhlükəsi riski olan bir ölkədə problemlərin küçələrdə, meydanlarda həll edilməsi prosesinin yekunlaşmasına işarə edir. Bütün məsələlər və siyasətin gərginliyinin bütün episentri parlament üzərinə köçürülür. Gələcəkdə formalaşacaq parlament mütləq Azərbaycan cəmiyyətinin mübahisələrinin, müzakirələrinin, fikir ayrılığının, rəngarəngliyinin bir episentrinə çevrilməlidir. Bu niyyətlə atılan hər hansı bir addım ölkəmizin gələcəyi üçün olduqca faydalıdır.

Ona görə də bu məsələdə parlamentdə azlıq təşkil edən müxalifət partiyalarının da mövqeyi budur ki, hakim partiyanın atdığı addım Azərbaycanın yeniləşməsi üçün bir yol, istiqamət açır və bu istiqamətdən səmərəli, doğru faydalanmaq hər birimizin borcudur, hər birimiz bu məsələyə töhfə verməliyik. Ona görə də bu cür qərarın

alınması bizim tərəfimizdən də dəstəklənəcəkdir. Çünki biz Azərbaycanda islahatlara dəstək verə biləcək bir fəaliyyət göstərməyin tərəfdarıyıq. Bu islahatlar özünü nədə xarakterizə etməlidir? Məsələn, bu gün bizdə qəbul olunan qanunların böyük əksəriyyəti Prezident Administrasiyasından daxil olur. Parlamentin qanun yaradıcılığı funksiyasının gələcəkdə daha da artması islahatlara ən böyük dəstək verən bir addım olardı.

Digər tərəfdən, cəmiyyət tərəfindən müəyyən dərəcədə ən çox tənqid olunan qurum parlamentdir. Bu, dünyada da belədir, çünki burada müxtəlif maraqların təmsilçiləri iştirak edirlər. Biz gələcəkdə elə etməliyik ki, Azərbaycan parlamenti cəmiyyətin də ən güvəndiyi yer olsun. Bu, sosioloji tədqiqatlarda da göstərilirdi. Prezidentin nüfuzu ən yüksək səviyyədədir, parlamentin nüfuzu isə bu müqayisədə xeyli aşağıdır. Bunun qaldırılması, bu güvənin, etimadın təzələnməsi üçün bu prosesin başlanmasının xeyirli olacağını, millətimizə, dövlətimizə, cəmiyyətimizə faydalı olacağını düşünürəm. Bütün deputat həmkarlarıma gələcək fəaliyyətlərində harada olmasından asılı olmayaraq, hər birinə uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Asim Mollazadə.

A.Mollazadə. Çox sağ olun. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri, Azərbaycan xalqının ən böyük nailiyyəti müstəqil dövlətin mövcudluğudur. Azərbaycanın müstəqilliyi Azərbaycan xalqının gələcəyini təmin edən ən əsas amildir. Biz nəzərə almalıyıq ki, Azərbaycanın müstəqilliyini istəməyən, Azərbaycanın inkişafının qarşısını almaq istəyən qüvvələr dünyada kifayət qədər güclüdür. Bunun qarşısını almaq üçün Azərbaycan dövləti müasir, demokratik, güclü bir dövlət olmalıdır.

Ölkədə çox ciddi islahatlar həyata keçirilir. Bu, bir

tərəfdən yeni nəslin dövlət idarəetməsinə dəvət olunması kimi qəbul edilməlidir. Bununla yanaşı, islahatlarda, ələlxüsus kadr islahatlarında yeni bir Azərbaycanın təfəkkürünə, yüksək səviyyəli təsirə malik olan kadrlar cəlb olunur. Çoxşaxəli islahatları həyata keçirmək üçün yeni təfəkkürə, yeni bacarığa malik olan insanlar lazımdır. Mən düşünürəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü Azərbaycan parlamentinin də ölkədə gedən islahatlara uyğunlaşması, Azərbaycan parlamentinə inamı artırmaq üçün həm nəsil dəyişikliyi, həm də parlamentə yeni təfəkkürə malik olan siyasətçilər cəlb olunmalıdır. Azərbaycan xalqı öz potensialını səfərbər edərək hazırda çox ciddi təhlükələrlə mübarizə aparmaq üçün hazır olmalıdır.

Parlament indiyədək qanunvericilik fəaliyyətində kifayət qədər uğur qazanıb. Mən, ələlxüsus qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycanın təhsil sisteminin islahatları üçün hüquqi baza, bir sıra çox mühüm qanunlar qəbul olunub. Azərbaycan parlamenti digər sahələrdə də bu qanunları qəbul edir. Lakin inkişaf yeni güc, yeni təfəkkür tələb edir.

Mənə elə gəlir ki, qərar çox düzgündür. Bizim partiya bu qərarı və islahatları dəstəkləyir, onların daha da dərin olmasını arzulayır. Ümidvaram ki, hər bir dəyişiklik Azərbaycan xalqının potensialını reallaşdırmaq üçün Azərbaycan dövlətinin gücünü artırmağa xidmət edəcək. Mən qərara, müraciətə qoşuluram. Bizim partiya bu islahatları dəstəkləyərək Azərbaycanın müasir, demokratik bir dövlət kimi güclənməsinin tərəfdarıdır. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Musa Quliyev.

M.Quliyev. Çox sağ olun. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri! Müdrik siyasət zamanında düzgün qərar vermək siyasətidir. Bu baxımdan, Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurasının, partiyanın üzvü olan de-

putatların Milli Məclisin buraxılması və növbədənkənar parlament seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı müraciətini müdrik qərar hesab edirəm. 2018-ci il aprelin 11-də xalqın böyük etimadını qazanaraq yenidən Prezident seçilən cənab İlham Əliyev Azərbaycanda keyfiyyətə yeni dövrün, modern və inkişaf etmiş dövlət quruculuğu dövrünün başladığını bəyan etmişdir, zəngin, qüdrətli, müasir dövlət qurmaq uğrunda dərin islahatlara başlamışdır. İqtisadiyyat, xüsusilə vergi və gömrük sahəsində, sosial sahədə, kadr və dövlət quruculuğu sahəsində köklü islahatlar aparılmış, məhkəmə-hüquq sistemində dərin islahatlara start verilmişdir.

Cənab İlham Əliyev artıq yeni, güclü, modern Azərbaycan quruculuğunun astanasından içəriyə qədəm basmışdır. Cənab Prezidentin siyasi kursunu ardıcıl və birmənalı dəstəkləyən Milli Məclis bu islahatlardan kənarda qala bilməz. Bu islahatların qanunvericilik təminatını yaratmaq, siyasətini formalaşdırmaq, təbliğatını aparmaq, müdafiə etmək millətimizin xaricdəki və daxildəki düşmənlərinin təxribatlarına, böhtan və təhqirlərinə cavab vermək, sinə gərmək, lazım gələrsə, döyüşmək qabiliyyətinə və imkanına malik olan enerjili, çevik, savadlı, kreativ düşüncəli millət vəkillərinin çoxluq təşkil etdiyi bir parlamentə ehtiyac vardır.

Hörmətli millət vəkilləri, hər adamın öz zamanı, hər zamanın öz adamı var. Çoxumuz 15, 20, 25 il və sair müddətlərdə şərəfli bir vəzifə daşıyaraq parlamentdə çalışmışıq, imkanımız çatan qədər dövlətimizə və xalqımıza xidmət göstərmişik. Ancaq etiraf edək ki, cənab Prezidentin iri və sürətli addımları ilə ayaqlaşmağa, çoxumuzun xırda və ləng addımlarımız artıq imkan vermir. İslahatlara dəstək ola bilmədikdə kənara çəkmək özü də

islahatlara kömək etməkdir. İctimai mənafeini şəxsi mənafedən üstün tutmaq ən yüksək vətəndaşlıq nümunəsidir.

YAP sədrinin müavini Əli Əhmədov YAP-çı deputatların islahatların vaxt itirmədən və sürətlə aparılmasına dəstək olaraq öz deputat səlahiyyətlərinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi barədə müraciətini şəxsi fədakarlıq kimi qiymətləndirmişdir. Mən düşünürəm ki, bu addımımızda fədakarlıq yoxdur. Bu bizim doğma partiyamızın, dövlətimizin, əziz liderimizin və millətimizin qarşısında vəzifə borcumuzdur, vicdan borcumuzdur. Heç şübhəsiz ki, bundan sonra da harada fəaliyyət göstərməyimizdən asılı olmayaraq, hər birimiz ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətinə, cənab Prezidentin dövlətçilik kursuna sadıq qalacağıq. Partiyamız və dövlətimiz tərəfindən tapşırılan istənilən vəzifəni ləyaqətlə yerinə yetirməyə çalışacağıq.

Çıxışımı ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın Milli Məclisdəki son nitqində hamımızın fikrini ifadə edən sözləri ilə bitirmək istəyirəm: “Milli Məclisin deputatı adını daşımaq mənim üçün böyük şərəf idi. Milli Məclisdəki 12 illik fəaliyyətimizi böyük bir ömür məktəbi kimi qiymətləndirirəm. Millət vəkili kimi çalışdığım müddət ərzində burada daim xoş ab-havanın şahidi olmuşam. Təbii ki, belə bir mühitin yaradılmasında Milli Məclisin Sədri Oqtay müəllimin böyük əməyi vardır”. Hamınıza təşəkkür edirəm. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Sualın var, buyurun.

S.Novruzov. Təşəkkür edirəm, hörmətli Sədr. Müzakirələr çox yaxşı, ətraflı şəkildə gedir. Mən bir dəqiqəlik zamanınızı alacağam, Oqtay müəllim. Burada həmkarlarım arzularını, istəklərini bildirirlər. Amma bir şeyi xatırlatmaq istəyirəm. Millət vəkili, Milli Məclisin depu-

tatını seçici seçir. Seçici kimi istəsə, onu seçəcək. Biz arzu-istəyimizi bildirərək kreativ olsun, xarici dil bilsin, müasir olsun və sair qeyd edirik. Bu, bizim arzumuzdur. Amma arzumuzun reallaşmasını seçici müəyyənləşdirəcək.

Ona görə də görürəm ki, son vaxtlar mətbuatda, televiziya kanallarında istiqaməti dəyişməyə çalışırlar. Gərək istiqaməti düz götürək və insanlara düzgün izah edək ki, filan dairənin seçiciləri hansı namizədi görmək istəyir. Bunun üçün də tədqiqat aparılır, siyasi partiyalar müəyyənləşdirir ki, hansı namizəd bu dairədən getsə, daha çox səs toplayacaq. Yəni biz buna bu düşüncə tərzi ilə yanaşmalıyıq. Bu, arzu-istəkdən başqa bir şey ola bilməz. Son sözü seçici deyəcək. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. İnanmıram ki, kimsə belə arzu etsin. Bir dəqiqə, xahiş edirəm. Axı biz redaksiya komissiyası yaratdıq. Qoy, qərar layihəsi gəlsin. Hara tələsirsən? Sabah son iclasdır, hara tələsirsən? Jalə Əliyeva.

J.Əliyeva. Təşəkkür edirəm, hörmətli Oqtay müəllim. Hörmətli həmkarlar, hesab edirik ki, yaşadığımız dövr, reallıqlar, ölkədə aparılan sürətli islahatlar prosesləri, dəyişiklikləri, yenilikləri özündə ehtiva edən yeni parlamentin formalaşmasına ehtiyac yaradıb, bunu zəruri edib. Parlamentdə təmsil olunan və heç bir partiyanın üzvü olmayan müstəqil deputatlar da Yeni Azərbaycan Partiyasını təmsil edən bütün deputatların həmfikirləri kimi dövlətimiz və xalqımız üçün taleyüklü məsələlərin həllində hər zaman öz düzgün qərarlarını veriblər, sağlam tərəf, sağlam düşüncə, sağlam mövqe nümayiş etdiriblər. Onlar zaman-zaman ölkəmizə, dövlətimizə qarşı uzanan qərəzli dilləri susdurmaq, inkişafımızı görmək istəməyənlərə layiqli cavablarını vermək, ağa qara deməyə çalışanlara öz yerlərini göstərmək üçün öz imkan və

bacarıqlarını əsirgəməmişlər, dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin ən yaxın dəstəkçilərindən olmuşlar. Ölkə üçün həlli vacib olan məsələlərdə də dövlətçilik prinsiplərini daim əsas tutublar.

Məndən əvvəlki çıxışların hər birində böyük həmrəylik qeyd edildi. Düşünürəm ki, bu gün hər birimiz Milli Məclis, parlamentarilər olaraq müzakirə etdiyimiz qərarla və təkliflərimizlə böyük siyasi əxlaq nümayiş etdiririk. Ölkənin inkişafı və gələcəyi naminə şəxsi maraqlar deyil, ümummilli maraqlar baxımından yanaşma, dövlət və dövlətçilik ənənələrinə sadıqlıq nümayiş olunub. Əlbəttə ki, bu, birmənalı olaraq dəstəklənəcək bir qərardır. Yeni seçkilərin, yeni tərkibli parlamentin ölkəmizin inkişafına, tərəqqisinə, demokratikləşmə prosesinə daha böyük töhfə verəcəyinə, ölkəmizin uğurlarına uğurlar qatacağına birmənalı əminliyimizi ifadə edərək dövlətimiz, xalqımız, ölkəmiz üçün xeyirli, uğurlu olmasını arzu edirik. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Rasim Musabəyov.

R.Musabəyov. Təşəkkür edirəm, Oqtay müəllim. Hörmətli həmkarlar, media nümayəndələri, pafoslu çıxış mənim təbiətimə ziddir. Ona görə konkret məqamlara diqqəti cəlb etmək istərdim. Parlament yenilənməlidir, gənc nəsil üçün daha geniş yol açılmalıdır. Bu, tamamilə aydındır. Bu, ya payızda keçiriləcək seçkilərdə baş verəcəkdi, ya da ki, 6–7 ay öncə keçirilir. Söhbət parlamentin buraxılmasından deyil, seçkinin 6, 7, bəlkə də 8 ay əvvəl keçirilməsindən gedir. Bu proses ən demokratik ölkələrdə də müşahidə olunur. Böyük Britaniyada, İsraildə, İtaliyada, İspaniyada belə təşəbbüslər olub. Seçkilərin vaxtının daha məqbul bir zamana keçirilməsi mümkündür.

İndi parlamentdə Yeni Azərbaycan Partiyası mütləq çoxluq təşkil edir. Mənim dəstəyimlə və ya əleyhinə

çıxmağım la heç nə dəyişməyəcək. Fərz edirəm ki, lazımı qərar qəbul olunacaq.

Qeyd edirəm ki, həmkarım Elmira xanımın dediyi kimi, mətbuatda bu məsələni, bu təşəbbüsü, doğrudan da, mənfi şəkildə yozurlar. Parlamenti az qala mürtəcə bir qurum kimi təqdim etmək istəyirlər. Bu, tamamilə yanlışdır və mənim düşüncəmə görə qəbul olunmazdır.

O ki qaldı səlahiyyətlərlə bağlı məsələyə, 83 nəfər deputatın səlahiyyətlərinə xitam verilməsi ilə bağlı müraciət ediblər. Nəzərə alsaq ki, bu hadisə birinci dəfə baş verir, Konstitusiyaya Məhkəməsinin rəyi zəruridir. Əslində o rəydə göstərilə bilər ki, istefa ərizəsi ilə yanaşı, yeni tərkibli parlament toplananaqədək mövcud parlament öz səlahiyyətlərini saxlayır və zəruri halda yığılıb lazımı qərarlar qəbul edə bilər. Bu qədər. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Eldar İbrahimov.

E.İbrahimov. Çox sağ olun. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli deputat həmkarlarım, Yeni Azərbaycan Partiyasının Siyasi Şurası möhtərəm cənab Prezidentin həyata keçirdiyi düşünülmüş, dərin islahatlar siyasətinə parlamentin töhfəsini artırmaq məqsədi ilə Milli Məclisin buraxılması və növbədənənar seçkilərin keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etmişdir. Əlbəttə, bu təşəbbüs heç də təsadüfi olmamışdır. Belə ki, Milli Məclisin üzvləri olan deputatlar qanunvericilik fəaliyyəti ilə bağlı həm də müxtəlif nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan Respublikasını təmsil edirlər. Ölkəmizin siyasi, sosial və iqtisadi sahədə, beynəlxalq əlaqələrdə qazandığı uğurların təbliği və təşviqi ilə də məşğul olurlar. Digər tərəfdən, Dağlıq Qarabağ məsələsində hörmətli Prezidentimizin irəli sürdüyü informasiya müharibəsində hücum taktikasından məharətlə istifadə olunmasının vacibliyi də beynəlxalq təşkilatlarla

və sosial şəbəkə ilə ən çox əlaqədə olan Milli Məclisin üzvlərinin üzərinə böyük öhdəliklər qoyur.

Bu məsələnin öhdəsindən layiqincə gəlmək üçün Milli Məclisin daha yüksək intellektə malik, çağdaş dünyamızın müasir çağırışlarına, mükəmməl biliyə və bacarığı çox aktiv fəaliyyəti ilə seçilən, müəyyən təcrübə toplamış yeni nəslin nümayəndələri ilə formalaşması zərurəti yaranmışdır. Təhsil sahəsində ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən siyasət nəticəsində həm ölkədaxili, həm də xarici ölkələrin nüfuzlu universitetlərini bitirmiş, yüksək ixtisaslı kadrlar yetişmişdir. Son vaxtlar bu kadrların müasir bilik və bacarığından, intellektindən icra və məhkəmə hakimiyyətində uğurla istifadə olunur. Xalqımız və dövlətimiz üçün uğurlu nəticələr əldə edilir. Dövlət başçısının deputatlar sırasından bacarıqlı və səriştəli mütəxəssisləri icra orqanlarında yüksək vəzifələrə təyin etməsi də bu siyasətin tərkib hissəsidir.

Eyni zamanda, bildirmək istəyirəm ki, bu və ya digər səbəblərdən Milli Məclis deputatlarının sayının 125-dən 117-yə düşməsi bəzi məsələlərin həllində, parlamentin işinin təşkilində müəyyən çətinliklər yaradır. Bütün bunları nəzərə alaraq, hesab edirəm ki, ölkəmizdə yüksək intellektə malik kadr potensialından vaxtında və daha səmərəli istifadə etmək icra və məhkəmə hakimiyyəti orqanlarında son vaxtlar baş verən dərin islahatlara adekvat olaraq qanunverici orqan olan Milli Məclisdə də müvafiq dəyişikliyin aparılmasını zəruri edir. Bu məsələni bir il gözləyərək yubatmağa ehtiyac yoxdur. Ona görə də mən YAP Siyasi Şurasının müvafiq qərarını və parlamentin yeniləşməsində təcrübəli, nüfuzlu insanların və yüksək ixtisaslı gənc kadrların deputatlığa namizədliklərinin irəli sürülməsini məqsədmüvafiq hesab edirəm.

Namizədliyini irəli sürən hər bir deputat həmkarıma uğurlar arzu edirəm. Mən parlamentə növbədənənar seçkilərin keçirilməsi barədə müraciətlə razıyam, bu qərarı dəstəkləyirəm, səs verəcəyəm və hörmətli həmkarlarımı da səs verməyə çağırıram. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Bir nəfər həmkarımız da çıxış eləsin. Qərar layihəsi hazırdır. Etiraz yoxdursa, qərar layihəsini oxuyarıq. Buyurun, Nəsim Məhəməliyev.

N.Məhəməliyev. Çox sağ olun, təşəkkür edirəm, hörmətli Sədr. Hörmətli həmkarlarım, Yeni Azərbaycan Partiyasının rəhbər orqanlarından olan Siyasi Şuranın təşəbbüsü ilə erkən parlament seçkilərinə gedilməsi təşəbbüsünü mən də dəstəkləyirəm. Təbii ki, cəmiyyətdə çoxsaylı müxtəlif fikirlər mövcuddur. Amma bu da bir faktdır ki, V çağırış Milli Məclisin Azərbaycanın müstəqillik tarixində kifayət qədər rolunu və əhəmiyyəti var. Cəmiyyətimizin inkişafı üçün lazım olan qanunların qəbul olunmasında, misal üçün, “Ələt azad iqtisadi zonası haqqında” yeni Qanunun və bir çox qanunların qəbul olunmasında V çağırışın çox böyük əhəmiyyəti vardır.

Adamı bir balaca narahat edən məsələlərdən biri budur ki, sosial şəbəkələrin, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının imkanlarından sui-istifadə edən bir zümrə V çağırış parlamentin tərkibini qarayaxmalarla, antidövlət siyasətinin aparılması ilə bağlı günahlandırılanlar kifayət qədərdir. Amma bu da bir faktdır ki, Prezident cənab İlham Əliyevin apardığı hərtərəfli siyasət Milli Məclis tərəfindən daim dəstəklənib. Bütün qanunvericilik təşəbbüsləri operativ olaraq dəstəklənmişdir. Cənab Prezidentin referendumun keçirilməsi, seçkilərlə bağlı istənilən siyasətinin yerlərdə təbliğ olunması ilə əlaqədar kifayət qədər səmərəli bir iş aparılmışdır.

Mən hesab edirəm ki, biz səhvlərimizdən də nəticə çıxarmalıyıq. Parlamentin ideoloji işinin gələcəkdə yenidən qurulmasına ehtiyac var. Parlamentin qəbul elədiyi qanun və qərarların ictimaiyyət arasında kifayət qədər təbliğ olunmasında daha səmərəli iş apara bilərik. Biz cəmiyyəti ayrı-ayrı ixtisaslaşmış telekanallar, internet vasitəsi ilə bu qanunların, qərarların qəbulunun zərurəti haqqında daha yaxından məlumatlandırmalıyıq. Çünki bu da bir faktdır ki, gördüyümüz bir çox işləri reklam etmirik, kifayət qədər təbliğ etmirik. Yəni şəxsiyyətin timsalına uyğun olaraq təvazökarlığı hər zaman üstün tutduğum, reklamdən uzaq bir insan olduğum üçün gördüyüm işlərin heç 10 faizini də insanlara çatdırmıram. Ancaq parlamentin gələcəkdə cəmiyyət arasında daha müsbət imicinin formalaşması baxımından çox geniş təbliğata, ideoloji işin yenidən qurulmasına çox böyük ehtiyac var. İdeal bir orqan yoxdur. O cümlədən parlamentin də işlərində ola bilsin, kifayət qədər nöqsanlar var. Ancaq bu faktdır ki, müasir Azərbaycan dövlətçiliyində V çağırış Azərbaycan parlamentinin, orada təmsil olunan deputatların hər birinin xüsusi çəkisi, nüfuzu və xidmətləri mövcuddur.

Mən yeni təşkil olunacaq parlamentə uğurlar və səhvlərdən nəticələr çıxarmağı arzulayıram. Arzu edirəm ki, hər zaman parlament-xalq, xalq-parlament birgə olsun. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin siyasəti yerlərdə daha da geniş şəkildə təbliğ olunsun, ona daha çox dəstək verək. Təşəkkür edirəm, sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Artıq qərar layihəsi hazırdır. Yeni Azərbaycan Partiyasının bütün nümayəndələri, həm müstəqil deputatlar, həm də siyasi partiyalar çıxış elədilər. Hesab edirəm ki, qərar layihəsini dinləyib, ona öz münasibətimizi bildirə bilərik. Buyursun Bahar Muradova.

B.Muradova, *Milli Məclis Sədrinin müavini, İnsan hüquqları komitəsinin sədri.*

“Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərarı.

Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən köklü islahatlar son dövrdə keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetində, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında, məhkəmə-hüquq sistemində, regional idarəetmə orqanlarında, ümumiyyətlə, dövlət və cəmiyyət həyatının bütün sahələrində aparılan struktur və kadr islahatları ictimaiyyət tərəfindən rəğbətlə qarşılanmaqdadır.

Eyni zamanda, bu islahatların daha da sürətləndirilməsi və bütün dövlət hakimiyyəti qollarını əhatə etməsi üçün Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin də fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə, səmərəliliyinin artırılmasına, yenilənməsinə, ölkənin dinamik inkişafına və hərtərəfli dərin islahatlar strategiyasına uyğunlaşdırılmasına ehtiyac duyulur.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ölkədə həyata keçirilən islahatların daha da genişlənməsi və dərinləşməsi prosesindən kənarda qalmamalı, islahatların qanunvericilik orqanını da əhatə etməsi məqsədi ilə dövlətçilik nümunəsi göstərməlidir. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri Milli Məclisin Sədrinə müraciət edərək belə vəziyyətdə parlament fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin mümkün olmayacağı qənaətinə gəldiklərini və növbədənəkar seçkilər keçirilməsinin zəruri olduğunu bildirmişlər. Həmin müraciətin Milli

Məclisin plenar iclasında müzakirəsi zamanı digər partiyaları təmsil edən deputatların, habelə heç bir partiyağa mənsub olmayan deputatların əksəriyyəti Yeni Azərbaycan Partiyası təmsilçilərinin bu təşəbbüsü ilə həmrəylik nümayiş etdirərək parlament fəaliyyətinin yaranmış vəziyyətdə davam etdirilməsinin mümkünsüz olduğunu bəyan etmişlər.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatlarının mütləq əksəriyyətinin parlament fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin mümkünsüzlüyü barədə qəti mövqələrinin mövcudluğunun parlamentin öz fəaliyyətini davam etdirməsinin qarşısını aldığı nəzərə alınaraq, deputatların ölkə vətəndaşları tərəfindən yenidən seçilməsi zəruridir. Öz səlahiyyətlərini artıq icra edə bilməməsi şəraitində Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi hesab edir ki, Azərbaycan parlamenti ölkədə aparılan genişmiqyaslı institusional və kadr islahatlarından geri qalmamalı, fəaliyyətini yenidən qurmalıdır. Buna görə də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü və 95-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş səlahiyyətlərinin yuxarıda qeyd olunan müasir çağırışlara uyğun həyata keçirilməsi və xalqın etimadının yenidən qazanılması üçün Milli Məclis buraxılmalı və parlamente növbədənənar seçkilər keçirilməlidir.

Yuxarıda şərh edilənlərə əsasən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin III hissəsini rəhbər tutaraq qərar alır:

“Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98¹-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və növbədənənar seçkilərin təyin edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə

müraciət edilsin”.

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Əvvəl səsə qoyaq, sonra sual verərsən. Xahiş edirəm, qərar layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.44 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	1
Bitərəf	1
Səs vermədi	1
İştirak edir	102
Nəticə: Qəbul edildi	

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Sözlünüz var idi, deyərdiniz. Xahiş edirəm, sualı sonra verin. Niyə yerinizdən danışırınsınız? Səs vermə gedir. Nə sual verəcəksiniz?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Mikrofon verin.

A.Rəhimzadə. Dəqiqəbaşı “mümkünsüzlük” yazılıb. Yəni parlament elə pis işləyir ki, onun fəaliyyəti mümkün deyil? Burada çıxış edənlərin hamısı dedi ki, parlamentin fəaliyyətini daha da yaxşılaşdırmaq üçün seçkilərə gedilir. Yəni biz parlamentdə elə bir şərait yaratmışıq ki, böhran yaranıb? Nəyə görə “mümkünsüzlük” sözünü belə yazırınsınız? Bir tərəfdən deyirsiniz ki, sosial şəbəkələrdə, mətbuatda ədalətli olmayan fikirlər səslənir. Bu tərəfdən də özümüz həmin o məsələləri deyirik.

Çıxış edənlərin hamısı xüsusi qeyd etdi ki, biz işləmişik, cənab Prezidentin fəaliyyətini dəstəkləmişik. Elə bir hal olmayıb ki, biz ona zidd gedək. Dövlətin maraqlarını nəzərə almışıq. İndi də deyirik ki, “xeyr, biz bacar-

mamışiq, biz pis işləmişik, gəlin, parlamenti buraxaq”. Birincisi, “buraxaq” deyil, “vaxtından əvvəl yeni parlament seçkilərinə gedək” yazaq. Sağ olun.

Sədrlik edən. Arif müəllim, Siz əvvəlki çıxışlara çox diqqətlə qulaq asmamısınız. Birinci, məsələ qaldırılmır. “İmkansız” məsələsinin kökü onunla əlaqədardır ki, Yeni Azərbaycan Partiyası iştirak etmək istəmir. Bu, imkansızlıq deməkdir. Siz bunu başqa cür qəbul etməyin. Hamı çıxış elədi, öz fikrini dedi. Heç kim demədi ki, Milli Məclis işləmir. Onu Siz deyirsiniz ki, Milli Məclis işləmir. Milli Məclis işləməsə idi, bir il ərzində 1700 qanun qəbul etməzdi.

Sağ olun. Qəbul edildi.

Sabah Milli Məclisin sonuncu iclası, yəni plenar iclası ola bilər. Amma qanunlarımız qalıb. Sabah iclasdır.